

VĚSTNÍK

ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

2015

Částka 70

29. června 2015

OBSAH

Úvod.....	3791
I. Registrace	
Přehled zrušených registrací za období od 14. 4. 2015 do 5. 6. 2015	3792
II. Stanoviska Úřadu	
Stanovisko č. 3/2015: Zpracování osobních údajů v souvislosti s vedením zdravotnické dokumentace	3793
III. Sdělení Úřadu	
Z rozhodovací činnosti Úřadu (2014):	
1. Naplnění materiální stránky přestupku	3799
2. Zproštění odpovědnosti za správní delikt při zpracování prováděném zpracovatelem	3799
3. Prokazování souhlasu se zasíláním obchodních sdělení	3800
4. Pořizování nahrávek telefonických hovorů	3800
5. Zveřejnění fotografií pořízených kamerovým systémem	3801
6. Předání audiovizuálního záznamu úkonu Policie České republiky televizní stanici ke zveřejnění	3802
7. Uvádění rodného čísla v dražební vyhlášce	3803
8. Zveřejnění osobních údajů pocházejících z odposlechu nebo záznamu telekomunikačního provozu.....	3804
9. Použití údajů z katastru nemovitostí k nabídce obchodu a služeb.....	3806
10. Plnění povinnosti týkající se přístupu subjektu údajů k informacím	3807
11. Respektování vysloveného nesouhlasu s dalším zpracováním osobních údajů	3807

ÚVOD

Sedmdesátá částka Věstníku Úřadu pro ochranu osobních údajů obsahuje přehled zrušených registrací v období od 14. 4. 2015 do 5. 6. 2015.

Rubrika Stanoviska Úřadu přináší stanovisko Úřadu č. 3/2015 „Zpracování osobních údajů v souvislosti s vedením zdravotnické dokumentace“. Jeho účelem je, kromě shrnutí relevantní právní úpravy, poukázat na některé problematické aspekty, které se mohou v souvislosti s takovým zpracováním vyskytnout, a snaha objasnit sporné otázky, se kterými se Úřad při své činnosti setkává. Zpracování citlivých údajů obsažených ve zdravotnické dokumentaci, zejména těch vypovídajících o zdravotním stavu při poskytování zdravotní péče, je nezbytnou součástí kvalitního poskytování této péče. Na druhou stranu je ovšem zřejmé, že kvalitní poskytování zdravotní péče v sobě zahrnuje i důraz na řádné zpracování osobních údajů odpovídající všem požadavkům relevantních právních předpisů, včetně povinností týkajících se zabezpečení těchto údajů.

V rubrice Sdělení Úřadu je začleněn oddíl Z rozhodovací činnosti Úřadu (rok 2014), který přináší přehled právních názorů z rozhodnutí Úřadu, k nimž dospěl v rámci správních řízení vedených v případech podezření ze spáchání správních deliktů.

I. REGISTRACE

Přehled zrušených registrací od 14. 4. 2015 do 5. 6. 2015

Číslo registrace	Subjekt	Datum zrušení
00003835/001	Petr Halada	22.05.2015
00005946/021	T-Mobile Czech Republic a.s.	13.05.2015
00008627/001	FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V PLZNI	16.04.2015
00008627/002	FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V PLZNI	16.04.2015
00008627/003	FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V PLZNI	16.04.2015
00009352/001	ČR - FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V ÚSTÍ NAD LABEM	16.04.2015
00009352/002	ČR - FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V ÚSTÍ NAD LABEM	16.04.2015
00009352/003	ČR - FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V ÚSTÍ NAD LABEM	16.04.2015
00009352/004	ČR - FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V ÚSTÍ NAD LABEM	16.04.2015
00009828/002	FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ V OSTRAVĚ	16.04.2015
00020909/013	AAA AUTO a.s.	04.06.2015
00032489/005	AŽD Praha s.r.o.	09.05.2015
00032489/006	AŽD Praha s.r.o.	09.05.2015
00032489/007	AŽD Praha s.r.o.	09.05.2015
00032489/008	AŽD Praha s.r.o.	09.05.2015
00032489/009	AŽD Praha s.r.o.	09.05.2015
00033481/198	Family drogerie s.r.o.	25.04.2015
00033693/001	CAROLLINUM s.r.o.	02.06.2015
00042227/001	Jaroslav Šilha	30.04.2015
00048197/001	KOMAXO, s.r.o.	01.05.2015
00052899/001	AGENTURA N.59 s.r.o.	01.05.2015

II. STANOVISKA ÚŘADU

Stanovisko č. 3/2015

květen 2015¹

Zpracování osobních údajů v souvislosti s vedením zdravotnické dokumentace

Úvod

S ohledem na skutečnost, že při vedení zdravotnické dokumentace dochází ke zpracování osobních údajů, a to včetně širokého rozsahu citlivých údajů, považuje Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) za nutné reflektovat tuto problematiku v novém stanovisku.² Jeho účelem je, kromě shrnutí relevantní právní úpravy, poukázat na některé problematické aspekty, které se mohou v souvislosti s takovým zpracováním vyskytnout, a snaha objasnit sporné otázky, se kterými se Úřad při své činnosti setkává.

Relevantní právní úprava

Zpracování osobních údajů ve zdravotnické dokumentaci je zpracováním, které probíhá na základě zákonného zmocnění, a tedy v souladu s § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, obsahujícím výjimku pro zpracování osobních údajů bez souhlasu pacienta (subjektu údajů) nebo bez souhlasu jeho zákonného zástupce. Vzhledem k tomu, že zdravotnická dokumentace obsahuje informace vypovídající o zdravotním stavu, tedy citlivé údaje ve smyslu § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., je zpracování takových osobních údajů nutno posuzovat také v mezích § 9 tohoto zákona, který upravuje podmínky pro zpracování citlivých údajů. Zpracování údajů vypovídajících o zdravotním stavu přitom umožňuje především § 9 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., podle kterého lze citlivé údaje zpracovávat, jestliže se jedná o zpracování při poskytování zdravotních služeb, ochrany veřejného zdraví, zdravotního pojištění a výkon státní správy v oblasti zdravotnictví podle zvláštního zákona³ nebo se jedná o posuzování zdravotního stavu v jiných případech stanovených zvláštním zákonem⁴. Takovéto zpracování tedy rovněž probíhá bez výslovného souhlasu subjektů údajů.

Správcem osobních údajů ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. obsažených ve zdravotnické dokumentaci je pak poskytovatel zdravotních služeb.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se věnuje zdravotní, resp. zdravotnické dokumentaci v § 109 odst. 1, podle kterého člověk převzatý do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo držený v takovém zařízení má právo, aby jeho zdravotní stav, zdravotní dokumentaci nebo vyjádření ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevit přání samostatně

¹ Podle stavu právních předpisů k 1. lednu 2015.

² Toto stanovisko plně nahrazuje [stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2007](#) Zdravotnická dokumentace a ochrana osobních údajů z pohledu nové právní úpravy.

³ Například zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (který byl nahrazen zákonem o zdravotních službách), zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Například zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

přezkoumal lékař nezávislý na poskytovateli zdravotních služeb v tomto zařízení i na jeho provozovateli, a dále v § 2828 v souvislosti s pojistnou smlouvou⁵.

Občanský zákoník však „skrývá“ takovou dokumentaci též pod pojem „záznamy o péči o zdraví“, které jsou upraveny v § 2647 až 2650. Podle těchto ustanovení v první řadě poskytovatel vede záznamy o péči o zdraví, z nichž musí být zřejmé údaje o zdravotním stavu ošetřovaného a o poskytovatelově činnosti. Dále je stanovena povinnost poskytovatele vždy zaznamenávat, kdo do těchto záznamů nahlížel, a oprávnění ošetřovaného do nich nahlížet a právo na výpisy, opisy nebo kopie z těchto záznamů. Z hlediska ochrany osobních údajů a obecně ochrany soukromí je pak významný § 2648 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého, obsahují-li záznamy rovněž údaje o třetí osobě, nelze je zpřístupnit bez jejího souhlasu. Ustanovení § 2649 a 2650 občanského zákoníku se zabývají podmínkami zpřístupnění záznamů jiné osobě než ošetřovanému, přičemž se vychází z toho, že zpravidla nelze zpřístupnit záznamy jiné osobě bez souhlasu ošetřovaného. Výjimku tvoří vědecká a statistická šetření, jsou-li údaje poskytovány v anonymizované podobě (viz § 2650 občanského zákoníku).

Dalším právním předpisem upravujícím vedení zdravotnické dokumentace je pak zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Ten obsahuje podrobnou úpravu týkající se zdravotnické dokumentace v § 53 a násl. Tato ustanovení kromě obsahu zdravotnické dokumentace dále stanoví možné formy jejího vedení (listinná či elektronická podoba), podmínky zápisu do zdravotnické dokumentace a také upravují specifické situace vedení či nakládání se zdravotnickou dokumentací (v případě utajeného porodu a v případě zániku oprávnění k poskytování zdravotních služeb). V § 65 a násl. zákona o zdravotních službách je pak upraveno nahlížení do zdravotnické dokumentace a pořizování jejích výpisů nebo kopií. I přes to, že § 65 odst. 2 zákona o zdravotních službách upravuje výčet osob oprávněných k nahlížení do zdravotnické dokumentace bez souhlasu pacienta způsobem, který se zdá být taxativním, tedy konečným, ve skutečnosti tomu tak není. Existují totiž i další právní předpisy, které takové oprávnění zakládají.⁶ Ustanovení § 69 zákona o zdravotních službách⁷ pak stanoví zmocnění k vydání prováděcího předpisu, kterým je vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, vydaná Ministerstvem zdravotnictví podle § 120 zákona o zdravotních službách.

⁵ Viz § 2828 občanského zákoníku:

- (1) Jsou-li pro to důvody související s určením výše pojistného rizika, výše pojistného nebo se šetřením pojistné události, může pojistitel požadovat údaje o zdravotním stavu a zjištění zdravotního stavu nebo příčiny smrti pojištěného, pokud k tomu byl pojistiteli dán souhlas pojištěného. Zjišťování se provádí i na základě zpráv a zdravotnické dokumentace vyžádaných osobou provozující zdravotnické zařízení, kterou pojistitel pověřil, od ošetřujících lékařů, a v případě potřeby i prohlídkou nebo vyšetřením provedeným zdravotnickým zařízením.
- (2) Bylo-li ujednáno, že pojistník je zproštěn povinnosti platit pojistné, může pojistitel požadovat údaje o jeho zdravotním stavu a na základě souhlasu pojistníka přezkoumávat jeho zdravotní stav způsobem podle odstavce 1.

⁶ Například podle § 37 zákona č. 101/2000 Sb. je kontrolující při kontrole zpracování osobních údajů oprávněn seznamovat se se všemi informacemi v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly, včetně citlivých údajů.

⁷ Prováděcí právní předpis stanoví:

- a) rozsah údajů o zdravotním stavu pacienta a skutečnostech souvisejících s poskytováním zdravotních služeb a s postupem při poskytování zdravotních služeb vedených ve zdravotnické dokumentaci,
- b) náležitosti zdravotnické dokumentace a obsah částí zdravotnické dokumentace,
- c) podrobnosti o způsobu vedení, zpracování a zacházení se zdravotnickou dokumentací, bez ohledu na formu vedení zdravotnické dokumentace, včetně požadavků na vytvoření speciální kopie zdravotnické dokumentace,
- d) dobu uchování zdravotnické dokumentace, postup při vyřazování zdravotnické dokumentace a způsob jejího zničení po uplynutí doby uchování,
- e) formát identifikátoru záznamu, podmínky kladené na formát identifikátoru záznamu a podmínky kladené na technické prostředky pro vedení zdravotnické dokumentace v elektronické podobě.

Související právní předpis upravující náležitosti zdravotnické dokumentace je zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, který stanoví, co je součástí zdravotnické dokumentace právě při poskytování specifických zdravotních služeb (což jsou např. asistovaná reprodukce či sterilizace).

Zpracování osobních údajů třetích osob

Problematickým aspektem při vedení zdravotnické dokumentace je otázka nakládání s ní v případech, kdy obsahuje osobní údaje třetích osob. Je přitom nutno zdůraznit, že se nejedná o výjimečnou situaci, když § 53 odst. 2 písm. e) zákona o zdravotních službách výslovně uvádí, že součástí zdravotnické dokumentace jsou i údaje zjištěné z rodinné, osobní a pracovní anamnézy pacienta, a je-li to důvodné, též údaje ze sociální anamnézy. To tedy znamená, že obsahem zdravotnické dokumentace mohou být nejen základní (identifikační) údaje třetích osob (předků, sourozenců, potomků atd.), ale i údaje vypovídající o zdravotním stavu těchto osob, tj. údaje citlivé.

Jak je uvedeno výše, problematiku nahlížení do zdravotnické dokumentace (terminologií zákona o zdravotních službách) či záznamů o péči o zdraví (terminologií občanského zákoníku) upravují dva různé právní předpisy rozdílně, pokud se týká přístupu k údajům o třetích osobách. Zatímco podle § 2648 odst. 2 občanského zákoníku (viz výše) platí, že obsahují-li záznamy o péči o zdraví údaje o třetí osobě, nelze je zpřístupnit bez jejího souhlasu, zákon o zdravotních službách v § 65 odst. 1 upravuje právo na nahlížení do dokumentace a s ním spojená práva jako pořizovat si výpisy nebo kopie bez toho, aby z nahlížení vyloučil údaje o třetích osobách či seznámení s těmito údaji podmiňoval jejich souhlasem.

Lze přitom říci, že primárním právním předpisem ochrany soukromí ve zdravotnictví je nový občanský zákoník. Na základě právního principu *lex specialis derogat generali* se však řada jeho právních norem (včetně těch upravujících nahlížení do zdravotnické dokumentace) při vedení zdravotnické dokumentace nepoužije, neboť zákon o zdravotních službách jako zvláštní právní předpis obsahuje vlastní úpravu. Při poskytování péče o zdraví, které se neřídí zákonem o zdravotních službách (např. činnost masérů, chiropraktiků a dalších), se nový občanský zákoník použije zcela; při zpřístupnění záznamů o péči o zdraví je tedy třeba splnit podmínku souhlasu třetích osob, jejichž údaje jsou v záznamech uvedeny. Zákon o zdravotních službách se pak bude aplikovat analogicky tam, kde je to na místě.⁸

Změna poskytovatele zdravotní péče

Často se v praxi objevuje otázka, jaký je správný postup nakládání se zdravotnickou dokumentací při změně registrujícího poskytovatele zdravotní péče. Tento postup je v současnosti upraven pouze stručnou větou v § 45 odst. 2 písm. g) zákona o zdravotních službách, podle kterého má poskytovatel povinnost předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi. Z toho vyplývá, že nedochází k předání zdravotnické dokumentace jako takové, ale jen jejího výpisu obsahujícího informace nezbytné k zajištění návaznosti zdravotních služeb, přičemž pacient má možnost buď si tento výpis u svého původního poskytovatele vyžádat, nebo jej může vyžádat přímo nově zvolený registrující poskytovatel. Originál zdravotnické dokumentace tak zůstává, resp. musí zůstat u původního poskytovatele, který ji potřebuje například pro kontrolu prováděnou zdravotními pojišťovnami, která se týká poskytnuté a proplacené zdravotní péče. Zdravotnickou dokumentaci pak uchovává

⁸ Blíže např. Nonnemann, F. Zdravotnická dokumentace a osobní údaje třetích osob, Právní rozhledy, 2011, č. 19.

podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 98/2012 Sb.⁹ registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, zubní lékařství a v oboru gynekologie a porodnictví po dobu 10 let od změny registrujícího poskytovatele nebo 10 let od úmrtí pacienta (u ostatní ambulantní péče se jedná o dobu 5 let).

Ukončení poskytování zdravotních služeb

Praktickým problémem je též otázka ukončení poskytování zdravotních služeb, a to buď v důsledku úmrtí lékaře, na základě rozhodnutí poskytovatele zdravotních služeb, nebo v případě, kdy oprávnění k poskytování zdravotních služeb zaniklo na základě rozhodnutí příslušného správního orgánu. Zákon o zdravotních službách přitom stanoví poměrně přesná pravidla (v § 57 a násl. ve spojení s § 27 tohoto zákona), jak v takovýchto situacích postupovat. Odchytky od těchto pravidel jsou i s ohledem na ochranu osobních údajů obsažených ve zdravotnických dokumentacích nepřípustné. Na tomto místě lze zdůraznit např. povinnost toho, kdo žil se zemřelým poskytovatelem zdravotních služeb ve společné domácnosti, byl mu osobou blízkou, nebo vlastníka objektu, ve kterém byly zdravotní služby poskytovány, je-li mu úmrtí známo, nebo jiné osoby, která přišla jako první do styku se zdravotnickou dokumentací, oznámit neprodleně úmrtí poskytovatele příslušnému správnímu orgánu¹⁰ a zajistit zdravotnickou dokumentaci tak, aby byla chráněna před nahlížením nebo jiným nakládáním neoprávněnými osobami nebo ztrátou (viz § 57 odst. 1 zákona o zdravotních službách). Podle odstavce druhého uvedeného ustanovení je těmto osobám zakázáno nahlížet do zdravotnické dokumentace a jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděly o pacientech, o jejichž zdravotním stavu je vedena zdravotnická dokumentace, a o jiných skutečnostech souvisejících s poskytováním zdravotních služeb.

Dozor nad poskytováním zdravotních služeb

Při své činnosti se Úřad setkal též s otázkami týkajícími se provádění kontroly poskytovaných zdravotních služeb, a to buď v řízení o stížnosti podle § 93 a násl. zákona o zdravotních službách, nebo při kontrole prováděné příslušným orgánem veřejné moci¹¹ z moci úřední podle § 107 a násl. uvedeného zákona. Při řízení o stížnosti přitom platí, že nahlížení, resp. pořízení kopie nebo výpisu ze zdravotnické dokumentace je možné pouze se souhlasem pacienta.¹² V případě kontrolní činnosti prováděné z moci úřední pak do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou bez jeho souhlasu a v nezbytném rozsahu nahlížet, jestliže je to v zájmu pacienta nebo jestliže je to potřebné pro účely vyplývající z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které se podílejí na výkonu působnosti správních orgánů, osoby oprávněné k výkonu kontroly v rozsahu jejich pověření podle tohoto zákona nebo jiných

⁹ Vyhlášku Ministerstvo zdravotnictví vydává podle § 120 zákona o zdravotních službách, k provedení § 69 písm. a) až d) tohoto zákona.

¹⁰ Obvykle se jedná o krajský úřad, v jehož správním obvodu zdravotnické zařízení (poskytovatel) poskytovalo zdravotní služby (viz § 15 odst. 1 zákona o zdravotních službách).

¹¹ Podle § 107 zákona o zdravotních službách jsou kontrolními orgány:

- a) Ministerstvo zdravotnictví,
- b) příslušný správní orgán,
- c) krajský úřad, který zaznamenal poskytovatele sociálních služeb nebo osobu poskytující zdravotní služby podle § 20 do Národního registru poskytovatelů,
- d) Státní ústav pro kontrolu léčiv,
- e) Státní úřad pro jadernou bezpečnost, jde-li o poskytovatele poskytující zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření,
- f) generální ředitelství Vězeňské služby, jde-li o zdravotní služby poskytované v jejím zdravotnickém zařízení,
- g) komory, v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem,

¹² Viz § 94 odst. 2 zákona o zdravotních službách.

právních předpisů a pověřené osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání přizvané ke kontrole v rozsahu jejich pověření.¹³

Elektronická zdravotnická dokumentace

Nové otázky a problémy s sebou přináší používání elektronické zdravotnické dokumentace, a to zejména v souvislosti s povinnostmi týkajícími se zabezpečení osobních údajů, které jsou v nich obsaženy. Především pak jde o otázku plnění povinností stanovených v § 13 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb.¹⁴, neboť vedení elektronické zdravotnické dokumentace znamená, že dochází k automatizovanému zpracování osobních údajů, a je tedy třeba plnit povinnosti, které jsou s takovým způsobem zpracování spojeny.

Je přitom třeba zdůraznit, že odpovědnost za zpracování osobních údajů, včetně odpovědnosti za jejich zabezpečení, nese správce (tj. poskytovatel zdravotních služeb), a nikoli např. dodavatel příslušného informačního systému. V souvislosti s vedením elektronické zdravotnické dokumentace je tedy třeba, aby byly oprávněným osobám přiděleny individualizované uživatelské účty, které splňují podmínku diverzifikovaných oprávnění přístupu k jednotlivým údajům dle pracovních pozic uživatelů. Současně je třeba, aby byla splněna podmínka tzv. logování [viz § 13 odst. 4 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb.], a to nejen v případě vytváření záznamu ve zdravotnické dokumentaci, či jeho změny, ale i při nahlížení, resp. přístupu k osobním údajům, které je též nutno považovat za zpracování ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb.

V souvislosti s pořizováním tzv. logů je třeba zabývat se i otázkou nezbytné délky jejich uchování. K tomu je nutno uvést, že jediný právní předpis, který upravuje délku uchování takového typu záznamů výslovně, je zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech,¹⁵ který jako dobu uchování stanoví jeden rok. Úřad má za to, že s ohledem na tuto skutečnost a s přihlédnutím k tomu, že součástí zdravotnické dokumentace jsou i citlivé údaje (na rozdíl od základních registrů) a k možnostem, ke kterým lze tyto záznamy teoreticky využívat (např. v trestním či občanskoprávním řízení), je doba jednoho roku dobou minimální. Současně musí však každý správce (poskytovatel zdravotních služeb) vyhodnotit dobu uchování logů ve vztahu k účelu jejich pořizování, kterým je vždy mj. možná zpětná kontrola zpracování osobních údajů obsažených ve zdravotnické dokumentaci. Taková kontrola je přitom nezbytná z hlediska plnění povinnosti týkající se zabezpečení podle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.¹⁶

¹³ Viz § 65 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách.

¹⁴ V oblasti automatizovaného zpracování osobních údajů je správce nebo zpracovatel v rámci opatření podle odstavce 1 povinen také:

- a) zajistit, aby systémy pro automatizovaná zpracování osobních údajů používaly pouze oprávněné osoby,
- b) zajistit, aby fyzické osoby oprávněné k používání systémů pro automatizovaná zpracování osobních údajů měly přístup pouze k osobním údajům odpovídajícím oprávnění těchto osob, a to na základě zvláštních uživatelských oprávnění zřízených výlučně pro tyto osoby,
- c) pořizovat elektronické záznamy, které umožní určit a ověřit, kdy, kým a z jakého důvodu byly osobní údaje zaznamenány nebo jinak zpracovány, a
- d) zabránit neoprávněnému přístupu k datovým nosičům.

¹⁵ Podle § 57 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb. orgán veřejné moci, který byl zaregistrován pro výkon agendy, vede záznamy o přístupu k údajům obsaženým v základních registrech, nejde-li o přístup k údajům veřejně přístupným, a uchovává je po dobu 1 roku.

¹⁶ Správce a zpracovatel jsou povinni přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů.

Závěr

Zpracování citlivých údajů obsažených ve zdravotnické dokumentaci, zejména těch vypovídajících o zdravotním stavu, při poskytování zdravotní péče je nezbytnou součástí kvalitního poskytování této péče. Je ovšem na druhou stranu zřejmé, že kvalitní poskytování zdravotní péče v sobě zahrnuje i důraz na řádné zpracování osobních údajů odpovídající všem požadavkům relevantních právních předpisů, včetně povinností týkajících se zabezpečení těchto údajů. Přestože veřejnosti jsou známy především medializované případy týkající se nalezení zdravotnických dokumentací v listinné formě na místech, která nejsou k jejich uložení určena, lze shledávat vysoké potenciální riziko i v případech zdravotnických dokumentací vedených ve formě elektronické, a to zejména v nastavení přístupu jednotlivých oprávněných osob do zdravotnické dokumentace u větších poskytovatelů zdravotních služeb (především velkých nemocnic).

III. SDĚLENÍ ÚŘADU

Z rozhodovací činnosti

(rok 2014)

Sdělení úvodem:

Úřad pro ochranu osobních údajů se prostřednictvím následující stručné charakteristiky vyjadřuje k některým problematickým okruhům případů porušování povinností při zpracování osobních údajů, které projednává v rámci své rozhodovací činnosti.

1. Naplnění materiální stránky přestupku

Ve vztahu k jednání pana X však správní orgán uvádí, že ačkoliv byla nepochybně naplněna formální stránka přestupku (tj. porušení povinnosti mlčenlivosti), došel k závěru, že jednání obviněného postrádá požadovaný materiální znak přestupku, tj. porušení či ohrožení zájmu společnosti (vyjádřený v § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích), resp. nevykazuje požadovaný stupeň společenské nebezpečnosti, vzhledem k tomu, že trestní oznámení obsahující předmětné osobní údaje zaslal obviněný pouze Městskému státnímu zastupitelství a Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze, přičemž se jedná o orgány činné v trestním řízení, které taktéž přijímají podněty k zahájení trestního stíhání a s osobními údaji uvedených subjektů údajů se v rámci plnění svých pracovních povinností jsou oprávněny seznámit. Navíc důvodem pro daný postup, jak bylo deklarováno panem X, byla ochrana svědků a zabránění jejich nežádoucího ovlivňování. (sp. zn. UOOU-06204/13)

2. Zproštění odpovědnosti za správní delikt při zpracování prováděném zpracovatelem

Odpovědnost za správní delikt je přitom postavena na objektivní odpovědnosti (tedy bez ohledu na zavinění), přičemž zákon č. 101/2000 Sb. upravuje v § 46 odst. 1 liberační důvod, jehož naplněním se pachatel správního deliktu může odpovědnosti zprostit. Účastník řízení tedy za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. V případě účastníka řízení však došlo ke zpřístupnění předmětných osobních údajů neoprávněným osobám jeho aktivním jednáním spočívajícím v jeho rozhodnutí využít pro předání osobních údajů webové stránky www.ulozto.cz a faktickým provedením tohoto rozhodnutí a § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. tak dle názoru správního orgánu nelze aplikovat.

Není přitom rozhodující, že od správce osobních údajů nedostal účastník řízení jako zpracovatel výslovný pokyn, jakým způsobem má k předání zpracovaných osobních údajů dojít. V takovém případě byl dle názoru správního orgánu povinen použít zavedený způsob pro předávání osobních údajů, tj. VPN, a v případě, že to z objektivních důvodů nebylo možné, měl buď projednat způsob předání se správcem, nebo alespoň využít standardní způsoby zabezpečení, které měl nepochybně k dispozici, jako je šifrování. (sp. zn. UOOU-02627/14)

3. Prokazování souhlasu se zasíláním obchodních sdělení

Ze spisového materiálu nevyplývá, že by účastník řízení disponoval souhlasu adresátů obchodních sdělení s jejich zasíláním, ani je na výzvu Úřadu nedoložil, nebo že by byli adresáti jeho zákazníci. Naopak stížnosti jednotlivých adresátů předmětných obchodních sdělení dokládají, že tomu tak nebylo. Současně z kontrolního protokolu vyplývá, že na dotaz Úřadu, zda udělili někdy v současné době nebo v minulosti souhlas se zasíláním obchodních sdělení účastníkovi řízení (nebo společnosti X), odpověděli všichni dotazovaní negativně.

Pokud se účastník řízení odvolává na skutečnost, že pouze zajišťuje marketingovou kampaň pro svého smluvního partnera, společnost X, který má k dispozici souhlasu uživatelů daných e-mailových adres, nemění to nic na tom, že důkazní břemeno je na účastníkovi řízení jakožto odesílateli obchodních sdělení. Pokud by společnost X skutečně disponovala souhlasu jednotlivých uživatelů e-mailových adres se zasíláním obchodních sdělení na tyto adresy, tak by šlo pouze o souhlasu udělené společnosti X, nikoliv však nějakému předem neurčitému subjektu. Proto povinnost předložit souhlasu adresátů k zasílání obchodních sdělení, včetně prokázání, že souhlasu splňovaly všechny výše uvedené náležitosti, má účastník řízení, který ji však ani na výzvu správního orgánu nesplnil. (sp. zn. UOOU-09830/13)

4. Pořizování nahrávek telefonických hovorů

Podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. správce osobních údajů může zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, jestliže je zpracování nezbytné pro plnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro jednání o uzavření nebo změně smlouvy uskutečněné na návrh subjektu údajů. Skutečnost, že volající může být ve smluvním vztahu s účastníkem řízení, však dle názoru správního orgánu ještě neznamená, že lze tento hovor nahrát bez jeho souhlasu. V daném případě nebylo zjištěno, že by účastník řízení uzavíral telefonicky smlouvy s volajícími, ani že by docházelo ke změnám či jiným obdobným úkonům v souvislosti s uzavřenými smlouvami a účastník řízení to ani netvrdí. Účastníkem řízení přitom byly zjevně zpracovávány v souvislosti s pořizováním záznamů telefonických hovorů i údaje, které pro plnění smlouvy nebyly nezbytné, tj. dokládaly přesný a kompletní obsah hovoru a informace o hovoru, a které případně mohly obsahovat i údaje třetích osob (např. rodinných příslušníků volajících).

Ve vztahu k členům účastníka řízení a třetím subjektům správní orgán dále uvádí, že nelze aplikovat ani výjimku obsaženou v § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., který stanoví, že správce osobních údajů může zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby, avšak za podmínky, že takové zpracování osobních údajů není v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života. Zájem účastníka řízení na zvýšení kvality služeb a zajištění kontroly zaměstnanců účastníka řízení (resp. řešení reklamací a stížností klientů) nelze hodnotit jako převažující nad ochranou práv a právem chráněných zájmů klientů, a to i vzhledem k tomu, že činnost účastníka řízení souvisí se zajišťováním bytových potřeb klientů. S ohledem na vyřizovanou agendu může záznam hovoru obsahovat značné množství informací soukromého a osobního charakteru, týkajících se nejen samotného volajícího, ale i jeho rodinných příslušníků a třetích osob.

Účastník řízení by tedy musel provádět zpracování na základě souhlasu svých členů a třetích osob; podle § 4 písm. n) zákona č. 101/2000 Sb. se rozumí souhlasem subjektu údajů svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů. Podle § 5 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. musí být subjekt údajů při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování. Ze spisového materiálu vyplývají dva případy, jakým způsobem mohlo být voláno členy účastníka řízení a třetími subjekty na pevnou telefonní linku účastníka řízení, a to v prvním případě volání na telefonní číslo „Spojovatelky“, na kterém zaznělo automatické sdělení o nahrávání telefonního hovoru (tj. „Dobrý den, dovolali jste se do X. Upozorňujeme Vás, že v rámci zkvalitnění našich služeb je hovor nahráván.“). V druhém případě volající volal přímo na telefonní číslo (linku provolby) určitého zaměstnance účastníka řízení dle zveřejněného telefonního seznamu. V tom případě byl hovor spojen a automaticky se aktivovalo jeho nahrávání, aniž o tom byl volající jakkoli informován.

K tomu správní orgán uvádí, že podstatné náležitosti informovaného souhlasu ve smyslu § 4 písm. n) a § 5 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. nenaplnuje postup subjektů údajů (tj. co se týká členů účastníka řízení a třetích subjektů), tak jak byl popsán účastníkem řízení (spočívající pouze v tom, že volající neukončí telefonní hovor po zaznění automatického sdělení), natož obecný předpoklad, že telefonické hovory mohou být nahrávány. Nelze tedy v žádném případě presumovat souhlas ve smyslu § 5 odst. 2 ve spojení s § 4 písm. n) a § 5 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb. pouze na základě neprojevení nesouhlasu se zpracováním osobních údajů, přičemž takový postup je třeba kvalifikovat jako obcházení zákona.

Správní orgán tak k této otázce uzavírá, že účastníkovi řízení pro zpracování osobních údajů vymezené ve výroku tohoto rozhodnutí scházel právní titul, a tedy došlo k porušení povinnosti stanovené v § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. (sp. zn. UOOU-00402/14)

5. Zveřejnění fotografií pořízených kamerovým systémem

Účastník řízení je proto mimo jiné povinen zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny [§ 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb.], a nemůže je používat v žádném případě k jinému účelu. Zpracovávat k jinému účelu lze osobní údaje, jen pokud k tomu dal subjekt údajů souhlas. Účelem zpracování osobních údajů kamerovým systémem byla účastníkem řízení deklarovaná ochrana jeho majetku, což jistě nelze zajistit zveřejněním fotografií předmětným způsobem v případě znečištění chodby.

K věci lze dále uvést, že ani žádný jiný obecně závazný právní předpis správci neumožňuje zveřejnit osobní údaje subjektu, který případně porušil některou ze smluvních povinností vyplývajících ze soukromoprávních vztahů. Pokud dojde k ohrožení nebo ničení majetku účastníka řízení, lze podat podnět příslušným orgánům (orgánům činným v trestním řízení, přestupkovým orgánům) a nikoli nahrazovat jejich působnost. Pro úplnost je možné v souvislosti s pořizováním obrazových či zvukových záznamů zmínit také zákon č. 89/2012 Sb., dle kterého lze podobu člověka a obrazové a zvukové záznamy týkající se soukromí člověka pořídít nebo použít jen s jeho svolením (§ 85 a § 86) a bez svolení jen ve vymezených případech (zejména § 88 a § 89).

Ze shromážděných podkladů i vyjádření účastníka řízení dále vyplývá, že předmětné fotografie zveřejnil účastník řízení zcela záměrně jako důraznější formu výzvy k dodržování pořádku v bytovém domě a s vědomím toho, že fotografie obsahují osobní údaje, protože bez tohoto vědomí a úmyslu by umístění fotografií postrádalo smysl. (sp. zn. UOOU-00745/14)

6. Předání audiovizuálního záznamu úkonu Policie České republiky televizní stanici ke zveřejnění

Postup, kdy byl pro účely pořadu odvysílaného veřejnoprávní televizí ředitelem Útvaru X, za účelem doložení přiměřenosti postupu Policie České republiky při zadržení paní Y, předán ke zveřejnění zkrácený audiovizuální záznam obsahující osobní údaje paní Y, aniž by účelem zveřejnění bylo plnění úkolů Policie České republiky v souvislosti s trestním řízením nebo pátrání po osobách ve smyslu § 81 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, nebo jiný zde vymezený důvod, nelze z hlediska ústavně zaručených práv na ochranu soukromí a na ochranu osobních údajů považovat za adekvátní formu plnění povinností či oprávnění Policie České republiky. Dle názoru správního orgánu se přitom nejednalo ani o postup podle § 8a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), neboť předání záznamu ke zveřejnění, jak uvádí ve svých vyjádřeních sám účastník řízení, nesouviselo ve své podstatě s poskytováním informací o konkrétním trestním řízení, ale s tím, že došlo (dle názoru účastníka řízení) k útoku na autoritu Policie České republiky, která se mohla následně projevit při plnění jejích zákonných úkolů.

I kdyby však bylo možné obecně toto jednání podřadit pod § 8a a násl. zákona č. 141/1961 Sb., tj. považovat výše popsany postup za poskytování informací o trestním řízení orgány činnými v trestním řízení, je třeba konstatovat, že dle názoru správního orgánu nebyla splněna podmínka stanovená v § 8a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., neboť osobní údaje zachycené na předmětném záznamu nepochybně nemají přímou spojitost s případnou trestnou činností paní Y. Správní orgán nemůže akceptovat ani tvrzení účastníka řízení, že šlo o postup podle § 8d zákona č. 141/1961 Sb., který umožňuje v nezbytném rozsahu zveřejnit informace, na které se vztahuje zákaz zveřejnění podle § 8a až 8c téhož zákona, odůvodňuje-li to veřejný zájem. Dle názoru správního orgánu se totiž nejednalo o informace v nezbytném rozsahu, přičemž právě pojem „nezbytný rozsah“ vnáší do tohoto ustanovení princip proporcionality, který je ten, kdo informace zveřejňuje (nebo jako v tomto případě ke zveřejnění předává), povinen vyhodnotit předtím, než ke zveřejnění přistoupí. Účastník řízení, jak vyplývá i z velmi detailního seznamu toho, jaké jednotlivé informace o paní Y byly zveřejněny v tisku, který uvádí ve svém vyjádření, zjevně není schopen odlišit zcela rozdílnou „kvalitu“ informací (osobních údajů), pokud jsou uvedeny v tištěných médiích a informací obsažených v audiovizuálním záznamu zachycujícího takový úkon Policie České republiky, jako je zadržení osoby, byť ve zkrácené podobě. Rozsah osobních údajů v audiovizuálním záznamu bude vždy nepoměrně širší než ten, který byl zveřejněn prostřednictvím tištěných médií, a případný zásah do práva na ochranu soukromí tak bude mnohem vyšší. Proto, ač správní orgán zcela akceptuje závěry Nejvyššího správního soudu vztahující se k otázce společenské nebezpečnosti jednání, nelze dojít k závěru, že by jednání, které je předmětem tohoto řízení, postrádalo materiální znak správního deliktu, resp. nebylo protiprávní. K tomu správní orgán jen dodává, že Policie České republiky, její útvary i jednotliví příslušníci musí snést vyšší míru kritiky, než je obvyklé, případně se bránit nepravdivým tvrzením standardními prostředky (např.

občanskoprávní žalobou), nemohou však k ochraně své pověsti využít informace, které získali při výkonu veřejné moci. Správní orgán má též pochybnosti, zda jednání, které je předmětem tohoto řízení, lze považovat za jednání ve veřejném zájmu, resp. má za to, že se zde střetává několik veřejných zájmů, přičemž je-li veřejným zájmem zabránit útoku na autoritu Policie České republiky, která by se mohla následně projevit při plnění jejích zákonných úkolů (jak tvrdí účastník řízení), je nepochybně veřejným zájmem i zájem na řádném výkonu pravomocí orgánů činných v trestním řízení, včetně ochrany soukromí a osobních údajů dotčených osob.

Správní orgán dále konstatuje, že i když došlo k předání záznamu ke zveřejnění pouze v pořadu vysílaném Českou televizí, tak následkem takového postupu nezbytně muselo být už nekontrolovatelné šíření (a další dostupnost) tohoto záznamu jak prostřednictvím médií, tak příp. soukromými osobami. Tato skutečnost je tedy z hlediska vedeného správního řízení nerozhodná.

Dále se správní orgán zabýval možností uplatnění liberace a tedy ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., které je formulováno tak, že právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Správní orgán však došel k závěru, že uplatnění liberačního ustanovení je v této věci pojmově vyloučeno. Skutečnost, že k předání předmětného záznamu ke zveřejnění došlo, přičemž účastník řízení neshledává v postupu ředitele Útvaru X pochybení; má jej za důvodný (viz tvrzení účastníka řízení, že v daném případě zájem na posílení důvěry v Policii České republiky zcela jednoznačně převážil nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby) a zákonný (směřující k naplnění § 8a a násl. zákona č. 141/1961 Sb.), ve svém důsledku dle správního orgánu znamená, že účastník řízení nemůže sám sebe „vyvinít“ z odpovědnosti za toto jednání a jeho následek. (sp. zn. UOOU-01670/14)

7. Uvádění rodného čísla v dražební vyhlášce

Podle § 13c odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb. lze rodné číslo využívat, jen jde-li o činnost ministerstev, jiných správních úřadů, orgánů pověřených výkonem státní správy, soudů, vyplývající z jejich zákonem stanovené působnosti, nebo notářů pro potřebu vedení Centrální evidence závětí. Podle § 28 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, se úkony exekutora při provádění exekuce považují za úkony exekučního soudu, proto lze konstatovat, že soudní exekutor je oprávněn využívat při své činnosti rodná čísla. Tento závěr vyplývá také z ustanovení § 33a odst. 3 písm. e), § 33a odst. 4 písm. e) a § 33a odst. 5 písm. d) zákona č. 120/2001 Sb., podle kterých lze soudním exekutorům pro vedení exekuce poskytnout z informačního systému evidence obyvatel, z informačního systému cizinců a z registru rodných čísel mimo jiné také rodné číslo fyzické osoby. Současně ale Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 36/2008-77 judikoval, že účelem zpracování rodného čísla je zjištění co nejrychlejšího a nejefektivnějšího provedení exekuce a smyslem poskytnutí rodného čísla osoby, na jejíž majetek byla prohlášena exekuce, je umožnit vyšetření majetkové situace povinného exekutorem. Exekutor tak využívá znalost rodného čísla při podávání žádosti o součinnost dle zákona č. 120/2001 Sb., avšak žádné procesně právní předpisy neukládají exekutorovi povinnost označovat osoby ve svých rozhodnutích či jiných listinách rodným číslem [pozn. správního orgánu od 1. ledna 2013 s výjimkou exekučního příkazu a příkazu k úhradě nákladů exekuce, viz § 48 písm. d) a § 88 odst. 2 písm. d) zákona č. 120/2001 Sb.]. Exekutor tedy

nemůže neomezeně nakládat s rodným číslem, ale musí při jeho používání současně respektovat ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., podle něhož je správce povinen zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly při výkonu činnosti exekutora shromážděny.

Účastník řízení dovozuje své oprávnění používat rodná čísla i v dražebních vyhláškách ze spojení § 169 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, které stanovuje obsahové náležitosti vyhotovení usnesení, přičemž jednou z náležitostí je označení účastníků, a § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., podle kterého návrh na zahájení řízení musí kromě obecných náležitostí obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků. Taková argumentace je však právně vadná. To, že účastník může být v návrhu (tj. v úkonu činěném jiným účastníkem) označen rodným číslem, nezakládá soudnímu exekutorovi právní titul k tomu, aby používal rodná čísla neomezeně ve všech listinách, které označení povinného vyžadují. Jak již uvedl sám účastník řízení přijetím zákona č. 396/2012 Sb. byl s účinností od 1. ledna 2013 novelizován i exekuční řád. Změna se projevila u exekučního příkazu [§ 48 písm. d) zákona č. 120/2001 Sb.] a příkazu k úhradě exekučních nákladů [§ 88 odst. 2 písm. d) téhož zákona], v nichž je nyní výslovně stanovena povinnost označit povinného rodným číslem, lze-li ho zjistit. Pokud zákonodárce tuto změnu učinil pouze u těchto dvou konkrétních úkonů v exekučním řízení, je zjevné, že v souladu s ústavní zásadou pro činnost orgánů veřejné moci (státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon), nelze tuto možnost svévolně rozšiřovat na další, resp. veškerá právní jednání soudního exekutora. Jinak řečeno, pokud by byla relevantní právní argumentace účastníka řízení odkazující ve svém důsledku na obsah § 79 zákona č. 99/1963 Sb., byla by změna provedená zákonem č. 396/2012 Sb., která exekutorům umožňuje použít rodné číslo pro identifikaci osob v exekučním příkazu a v příkazu k úhradě exekučních nákladů, zcela zbytečná.

Pokud se týká argumentu účastníka řízení spočívajícího v zajištění co nejvyšší míry právní jistoty, uvádí správní orgán následující. Pro dražební vyhlášku je z logiky věci nejpodstatnější otázka předmětu dražby. Kdo je povinným není pro konání dražby z hlediska možného zásahu do práv jakýchkoli osob nijak rozhodující, a tedy není zjevné, proč účastník řízení trvá na identifikaci rodným číslem právě v tomto typu listiny.

Za zcela irelevantní pak považuje správní orgán odkaz účastníka řízení na právní předpisy upravující problematiku insolvenčních řízení. S ohledem na výše uvedené je nemožné rozšiřovat oprávnění orgánu veřejné moci, kterým je i soudní exekutor, prostřednictvím právních předpisů, které na jeho činnost v konkrétním případě vůbec nedopadají. (sp. zn. UOOU-02630/14)

8. Zveřejnění osobních údajů pocházejících z odposlechu nebo záznamu telekomunikačního provozu

Základem právního posouzení vztahujícího se k předmětu řízení tak nepochybně zůstává otázka principu proporcionality aplikovaného ve vztahu dvou ústavním pořádkem České republiky chráněných práv, tj. práva na soukromí (čl. 10 Listiny základních práv a svobod) a práva na svobodu projevu a na informace (čl. 17 Listiny základních práv a svobod). Odpovídající úpravu pak obsahuje i Úmluva o ochraně

lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“); tj. čl. 8 právo na respektování rodinného a soukromého života a čl. 10 svoboda projevu.

Právo na svobodu projevu má současně výslovně v týchž předpisech stanoveny své limity; podle čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy výkon těchto svobod (tj. svobody projevu), protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

Pokud se týká omezení práva na soukromí, pak v rámci Listiny základních práv a svobod je obsaženo ve slově „neoprávněný“ v odst. 2 a 3 výše uvedeného článku 10. Zákonodárce (resp. v tomto případě ústavodárce) tak presumuje, že existují i zásahy do těchto práv, které jsou oprávněné. Omezení práva na respektování rodinného a soukromého života dle Úmluvy v čl. 8 odst. 2 pak upravuje pouze situace, které se týkají zásahů prováděných státními orgány.

Na základě výše uvedeného došel správní orgán k závěru, že zákaz v § 8c trestního řádu směřující vůči každému je ve své podstatě projevem pozitivního závazku České republiky ve vztahu k čl. 8 Úmluvy (potažmo čl. 10 Listiny základních práv a svobod). Stát totiž, jak je nutno zdůraznit, v některých fázích trestního řízení nemá možnost, jak zachovat důvěrnost informací, které souvisí s nařízením či provedením odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo z něj pochází, když je povinen seznámit s těmito informacemi i osoby stojící mimo orgány činné v trestním řízení. Je tedy zjevné, že tímto okamžikem ztrácí nad takovými informacemi svou výhradní kontrolu a nezbývá mu, než ochránit soukromí osob, které bylo v důsledku provádění odposlechu dotčeno, před dalšími zásahy prostřednictvím právní normy, kterou je právě § 8c trestního řádu (ve spojení s § 45a zákona č. 101/2000 Sb., neboť neexistovala-li by za porušení normy hrozba sankcí, nemohla by plnit svůj cíl). Toto ustanovení je přitom nejen legitimním cílem státu, ale i nezbytným zásahem do práva na svobodu projevu.

Správní orgán dále zdůrazňuje, že považuje důvěrnost obsahu, podrobností a okolností telefonního hovoru či komunikace prostřednictvím textových zpráv, tj. obecně důvěrnost komunikace za důležitou dimenzi práva na soukromí a zásahy do tohoto práva je tak třeba podrobovat vždy přísné proporcionalitě. Každá komunikace tohoto typu je tak věcí navýsost soukromou, a to bez ohledu na to, zda jej vedou osoby veřejně činné, či osoby jiné. V důsledku toho je i jakákoli nahrávka či jiný záznam takové komunikace (ať už pořízené legálně či nikoli) vždy zásahem do soukromí dotčených osob.

Účastník řízení opakovaně argumentuje tím, že bylo resp. je ve veřejném zájmu, aby veškeré informace, které zveřejnil a které pocházejí z pořízených odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu, byly společnosti známy. S tím však nelze souhlasit. Podle názoru správního orgánu sice je celá kauza nepochybně předmětem veřejného zájmu a stejně tak je ve veřejném zájmu, aby byla společnost seznámena s okolnostmi trestné činnosti veřejně činných osob, která má závažný celospole-

čenský dopad, i s jinou činností spojenou s uplatňováním (ať už formální či neformální) moci vyplývající z jejich postavení, kde je taktéž celospolečenský zájem na tom, aby bylo zjevné, jakým způsobem je organizovaná a hierarchizovaná. Tyto skutečnosti však nelze směřovat s tím, zda je ve veřejném zájmu zveřejňovat konkrétní a podrobné přepisy z pořizovaných odposlechů, včetně dalších informací (přesný čas a datum pořizení apod.). I veřejně činné osoby (a je třeba dodat, že v některých případech se o takové osoby ani nejednalo) však mají právo na soukromí (byť korigované měřítkem veřejného zájmu) a postup účastníka řízení správní orgán nepovažuje za přiměřený. Je třeba zdůraznit, že i věcné informace, které byly v odposleších obsaženy, by bylo možné zveřejnit tak, aby nedošlo k nepřijatelnému zásahu do soukromí dotčených osob. V mnoha případech by přitom bylo dostačující zveřejnit informace bez toho, aby jim byl dodán dehonestující a/nebo do soukromí hrubě zasahující charakter vyplývající např. z formy, jakou byly zveřejněny – tj. přesným přepisem pořizovaných odposlechů. Příkladem řečeno je snad ve veřejném zájmu vědět, že existuje osoba, která má zásadní vliv na politické rozhodnutí premiéra České republiky, nicméně neexistuje veřejný zájem na tom, aby se veřejnost seznámila s konkrétním a detailním záznamem obsahu jejich textových zpráv či rozhovorů. V některých případech lze dokonce dojít k závěru, že přesný přepis komunikace způsobuje, že není vůbec zřejmý její smysl a obsah a nelze tak ani uvažovat o tom, že by právě takovéto zveřejnění bylo ve veřejném zájmu, když jeho informační přidaná hodnota se téměř rovná nule. (sp. zn. UOOU-05185/14)

9. Použití údajů z katastru nemovitostí k nabídce obchodu a služeb

Z písemné nabídky zaslané účastníkem řízení paní X vyplývá, že informace o vlastnictví předmětné nemovitosti jmenovanou účastník řízení získal z katastru nemovitostí. Podle § 51 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), lze však údaje katastru nemovitostí užít jen k účelům uvedeným v § 1 odst. 2 téhož zákona (jedná se tedy o *lex specialis* ve vztahu k příslušným ustanovením zákona č. 101/2000 Sb.), tj. tedy k ochraně práv k nemovitostem, pro účely daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, k ochraně životního prostředí, k ochraně nerostného bohatství, k ochraně zájmů státní památkové péče, pro rozvoj území, k oceňování nemovitostí, pro účely vědecké, hospodářské a statistické, dále pak pro tvorbu dalších informačních systémů sloužících k účelům uvedeným (viz předchozí vyjmenované účely). Šířit údaje katastru lze pouze se souhlasem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem. Je přitom zjevné, že zpracování osobních údajů paní X účastníkem řízení nesměřovalo k žádnému z uvedených účelů.

Podle § 5 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb. provádí-li správce nebo zpracovatel zpracování osobních údajů za účelem nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, lze pro tento účel použít jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, pokud tyto údaje byly získány z veřejného seznamu nebo v souvislosti se svojí činností jakožto správce nebo zpracovatele, přičemž bez souhlasu subjektu údajů nelze k uvedeným údajům přiřazovat další osobní údaje.

Při předmětném zpracování však zjevně nebyly splněny podmínky § 5 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., které by umožňovaly použít osobní údaje subjektu údajů za účelem nabízení zboží a služeb bez jeho souhlasu, neboť nebyla splněna podmínka jejich povoleného rozsahu (tj. jméno, příjmení a adresa subjektu), když k těmto údajům účastník řízení přiřadil informace o vlastnictví nemovitosti a její přesné specifikaci. (sp. zn. UOOU-06722/14)

10. Plnění povinnosti týkající se přístupu subjektu údajů k informacím

K výroku II tohoto rozhodnutí správní orgán uvádí, že podle § 12 zákona č. 101/2000 Sb. požádá-li subjekt údajů o informaci o zpracování svých osobních údajů, je mu správce povinen tuto informaci bez zbytečného odkladu předat. V § 12 odst. 2 uvedeného zákona jsou poté specifikovány údaje, které je správce povinen subjektu údajů předat. Obsahem informace je vždy sdělení o účelu zpracování osobních údajů, o osobních údajích, případně kategorii osobních údajů, které jsou předmětem zpracování včetně veškerých dostupných informací o jejich zdroji, o povaze automatizovaného zpracování v souvislosti s jeho využitím pro rozhodování, jestliže jsou na základě tohoto zpracování činěny úkony, nebo rozhodnutí, jejichž obsahem je zásah do práva a oprávněných zájmů subjektů údajů a o příjemci, případně kategorii příjemců. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. tak lze považovat za informační minimum, které je správce povinen poskytnout vždy na požádání subjektu údajů.

Z předložené komunikace mezi účastníkem řízení a panem X, která je součástí spisového materiálu tohoto řízení, vyplývá, že i přes opakovanou žádost o sdělení, kterým subjektům byly jeho osobní údaje předány, mu nebyla poskytnuta jasná odpověď, ale pouze mu bylo sděleno, že seznam možných subjektů, kterým mohou být osobní údaje předány, je k dohledání na webových stránkách účastníka řízení. Účastník řízení mu tedy nesdělil, zda jeho osobní údaje vůbec předány byly, a pokud předány byly, jakému konkrétnímu subjektu. (sp. zn. UOOU-10766/14)

11. Respektování vysloveného nesouhlasu s dalším zpracováním osobních údajů

Pan X tedy výslovně vyjádřil svou vůli nebýt již nadále zákazníkem účastníka řízení včetně nezájmu na uzavření dalšího smluvního vztahu s účastníkem řízení, resp. projevil nesouhlas s dalším zpracováním svých osobních údajů účastníkem řízení.

Podle § 5 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb. provádí-li správce nebo zpracovatel zpracování osobních údajů za účelem nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, lze pro tento účel použít jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, pokud tyto údaje byly získány z veřejného seznamu nebo v souvislosti s činností správce nebo zpracovatele, přičemž bez souhlasu subjektu údajů nelze k uvedeným údajům přiřazovat další osobní údaje. Správce nebo zpracovatel však nesmí uvedené údaje dále zpracovávat, pokud s tím subjekt údajů vyslovil nesouhlas. Nesouhlas se zpracováním je nutné vyjádřit písemně.

Argumentace účastníka řízení, že se jednalo o administrativní pochybení, resp. ve svém důsledku v podstatě o chybu pana X, když neprovedl aktualizaci své adresy, je třeba zcela odmítnout. Pan X před účastníkem řízení nijak neutajoval svou totožnost, identifikoval se shodnou elektronickou adresou a používal stejné telefonní číslo. Nedostatky softwaru (nemožnost vedení dvou adres u jednoho subjektu) nelze v žádném případě přičítat k tíži dotčenému subjektu údajů a odpovědnost za to, že bude vyslovený nesouhlas respektován, tak nese pouze a jedině účastník řízení. (sp. zn. UOOU-11552/14)

Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů

Vydavatel: Úřad pro ochranu osobních údajů

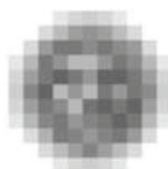
Adresa redakce: Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Redakce: Miluše Nejedlá, tel.: 234 665 232

e-mail: miluse.nejedla@uouu.cz

internetová adresa: www.uouu.cz

ISSN: 2336-4742

**úřad pro ochranu
osobních údajů**
the office for personal
data protection